

CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR ADDYSG GREFYDDOL (CYSAG)

Cofnodion cyfarfod o'r Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) a gyhaliwyd yn Ysgol Uwchradd Gatholig Y Bendigaid Edward Jones, Y Rhyl. , Dydd Mercher, 21 Hydref 2015 am 10.00 am.

PRESENNOL

Yn cynrychioli Cyngor Sir Ddinbych

Cynghorwyr Arwel Roberts ac Ann Davies

Yn Cynrychioli Enwadau Crefyddol

Mr. Simon Cameron, Parch. Martin Evans-Jones, Ms. Mary Ludenbach, Ms. S Harris

HEFYD YN BRESENNOL

Ymgynghorydd Her GwE Phil Lord a Swyddog Gwasanaethau Democrataidd Karen A Evans

MYFYRDOD TAWEL

Dechreuodd y cyfarfod gydag ychydig o funudau o fyfyrddod tawel.

1 YMDDIHEURIADAU

Rhoddwyd ymddiheuriadau gan y Cynghorwyr Joe Welch, Dewi Owens a Bill Tasker.

Anfonodd y Grŵp eu cydymdeimlad diffuant at y Cynghorydd Tasker ar farwolaeth ei chwaer.

Cadarnhaodd y Cadeirydd ymddeoliad Gavin Craigen a'i ymddiswyddiad o'r Pwyllgor yn sgil hynny. Awgrymodd y Cyng. Roberts y dylid anfon llythyr o ddiolch am gyfraniad Gavin at y Pwyllgor.

2 DATGAN CYSYLLTIAD

Ni chafodd unrhyw gysylltiad ei ddatgan.

3 **MATERION BRYN FEL Y'U CYTUNWYD GAN Y CADEIRYDD**

Ni chodwyd unrhyw eitemau y dylid, ym marn y Cadeirydd, eu hystyried yn y cyfarfod fel materion brys yn unol ag Adran 100B(4) Deddf Llywodraeth Leol, 1972.

4 **COFNODION Y CYFARFOD DIWETHAF**

Cyflwynwyd cofnodion pwyllgor Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol (CYSAG) a gynhaliwyd ar 26 Mehefin 2015 (wedi'u cylchredeg yn flaenorol).

PENDERFYNWYD y dylid derbyn a chymeradwyo cofnodion y cyfarfod CYSAG a gynhaliwyd ar 26 Mehefin, 2015 fel cofnod cywir.

5 **ADRODDIAD BLYNYDDOL DRAFFT CYSAG 2012-2103**

Cyfeiriodd Ymgynghorydd Her GwE – Phillip Lord (PL) - at yr adroddiad a ddisbarthwyd yn flaenorol ac eglurodd nad swyddogaeth y Pwyllgor oedd trafod cynnwys yr adroddiad ond cytuno ei fod yn adlewyrchiad cywir o'r hyn oedd wedi cael ei ystyried yn ystod y flwyddyn flaenorol. I'r perwyl hwnnw, arweiniodd PL y Grŵp drwy'r adroddiad fesul tudalen.

Mynegwyd pryder ynghylch nifer yr enwebiadau oedd yn weddill ar gyfer cynrychiolaeth ar CYSAG. Cadarnhaodd PL bod athrawon cyflenwi ar gael er mwyn i staff addysgu fynychu CYSAG yn ogystal â chymhorthdal teithio. Teimlwyd y gallai Penaethiaid fod yn amharod i ryddhau staff addysgu os nad oedd unrhyw fudd / pwrpas amlwg o ran yr ysgol. Awgrymwyd y gallai cynnwys mwy eitemau yn ymwneud ag ysgolion ar y rhaglen annog mwy o gyfranogiad.

Cwestiynodd y Grŵp y data ar dudalen 9 yr Adroddiad Blynyddol, yn benodol nad oes data ar gyfer canlyniadau arholiadau'r Bendigaid Edward Jones. PL i wirio a oedd y tabl ar gyfer 2013 fel y nodwyd.

PENDERFYNWYD - derbyn yr adroddiad blynyddol a nodi'r cynnwys.

6 **DADANSODDI ADRODDIADAU AROLYGU**

Cyflwynodd Phil Lord yr adroddiadau arolygu a gyhoeddwyd yn ystod tymor yr haf 2015 ar gyfer:

- Ysgol Christchurch Y Rhyl
- Ysgol Brynhyfryd, Rhuthun
- Ysgol Melyd, Gallt Melyd a
- Ysgol Dyffryn Iâl, Llandegla

Trafododd y Grŵp y sylwadau ychwanegol a oedd yn darparu adborth positif ar ganlyniadau perfformiad a darparu profiadau dysgu - gan gynnwys gofal, cymorth ac arweiniad - ar gyfer y rhan fwyaf o'r ysgolion a arolygwyd.

Amlygwyd meysydd i'w datblygu yn Ysgol Melyd, ynghylch cyfleoedd i ddatblygu ymwybyddiaeth o ddiwylliannau / materion byd-eang eraill ac Ysgol Bryn Hyfryd lle'r oedd angen arweiniad ar weithredoedd cyd-addoli dyddiol.

Cynigiodd cynrychiolydd Yr Eglwys yng Nghymru, Simon Cameron fynd i Ysgol Bryn Hyfryd ar ran CYSAG ar gyfer cyd-addoli.

Mynegodd aelodau'r Grŵp rwystredigaeth o fethu gwylio gwrs Addysg Grefyddol yn cael ei haddysgu. Esboniodd PL fod rhai'n wylidwrs o ran diben ceisiadau o'r fath gyda'r camsyniad eu bod at ddibenion gwerthuso tebyg i arolygiadau a gynhelir gan Estyn.

Dywedodd y Parch Martin Evans-Jones ei fod wedi ymuno ag addoliad ar y cyd gydag ysgol y Bendigaid Edward Jones yr wythnos flaenorol a'i fod wedi bod yn brofiad da.

PENDERFYNWYD - derbyn yr adroddiad a nodi'r cynnwys.

7 ADDYSG GREFYDDOL YN CA3: CHWARAEWR PÊL DROED MOSLEMAIDD YN YR UWCH GYNGHRAIR

Cyflwynodd Phil Lord gynllun gan Mary Parry, ymgynghorydd AG ar gyfer Sir Gaerfyrddin, a'i nod oedd mynd i'r afael â'r bwch mewn dysgu AG rhwng merched a bechgyn drwy dargedu pwnc y mae bechgyn yn uniaethu yn nodweddiadol ag o - pêl-droed.

Creodd Mary Parry CD ROM yn llawn adnoddau yn seiliedig ar bêl-droedwyr Moslemaidd yn yr uwch gynghrair ac effaith eu credoau ar eu gêm ac i'r gwrthwyneb. Rhai o'r nodweddion y cyfeiriwyd atynt oedd:

- Rhoddion o 2.5% o'u cynilion i'r Gymuned Foslemaidd.
- Addasu amser gweddi o gwmpas hyfforddiant
- Moesoldeb noddwyr yn ymwneud â betio ac ati ar git y clwb
- Dathliadau yn cynnwys alcohol
- Ymprydio yn ystod Ramadan, yn enwedig ar ddiwrnodau gêm

Cytunodd y Pwyllgor fod y fformat wir yn cyflwyno testun Islam mewn modd a oedd yn cysylltu, a gellid ei addasu i gyflwyno Cristnogaeth hefyd.

8 AG A CHYMUNEDAU LLEOL

Eglurodd yr Ymgynghorydd Her ar gyfer GwE y gofynnwyd i ysgolion ledled Conwy, Sir Ddinbych a Sir y Fflint gyflwyno astudiaethau achos o sut y maent yn gweithio gyda grwpiau ffydd. Y syniad yw y byddent yn creu rhywbeth ysbrydoledig gan ysgolion ar gyfer ysgolion.

Roedd yr astudiaethau achos yn yr adroddiad yn dangos bod ymweliadau wedi'u cynnal i amryw o sefydliadau crefyddol; eu bod wedi mynd i wyliau a dathliadau ac wedi trafod pynciau moesegol.

Gwnaed cyfeiriad penodol at Ysgol Bryn Collen a oedd wedi gofyn am a derbyn grant gan Ymddiriedolaeth Elusennol yr Archesgob Rice Jones i brynu adnoddau ar gyfer y cwricwlwm AG.

Nodwyd sut mae cyfryngau cymdeithasol wedi cael eu defnyddio i hyrwyddo ymdrechion elusennol y Parchedig Una a'i chi Patrick yn cerdded Mur Hadrian.

Roedd y Grŵp yn ystyried a yw ysgolion yn gwneud y defnydd gorau o leoedd ac arteffactau crefyddol ar garreg eu drws at ddibenion trawsgwricwlaidd.

PENDERFYNWYD Dosbarthu'r adnodd i holl ysgol yr Awdurdod Addysg Lleol ar ran CYSAG gyda ffurflen werthuso i gael adborth.

9 Y GWEINIDOG ADDYSG, HUW LEWIS A DYFODOL ADDYSG GREFYDDOL

Trafododd y Grŵp gynnwys llythyr diweddar gan y Gweinidog Addysg Huw Lewis. Cynigiodd y Parch Martin Evans-Jones ei farn y dylid cynnal y cysylltiad â Mr Lewis a'u bod yn teimlo'n gryf fel pwyllgor ynghylch lle AG yn y cwricwlwm.

Dywedodd Phil Lord wrth y Grŵp fod Cymdeithas CYSAG Cymru – yr oedd newydd ymgymryd â swydd y Cadeirydd - yn gweithio gyda Llywodraeth Cymru i ddatblygu Addysg Grefyddol o fewn y cwricwlwm newydd. Cymharodd y cynigion â'r system sydd ar waith ar hyn o bryd yn yr Alban a allai o bosibl arwain at wanhau cynnwys crefyddol o blaid moesoldeb. Awgrymodd PL bod CCYSAGC yn cynnwys amrywiaeth o arbenigedd a allai gynghori ar gwricwlwm.

Dyfalodd y Grŵp sut y gellid uno pynciau i greu prosiect trawsgwricwlaidd llwyddiannus a'r anhawster ar gynllunio gwersi gyda chynlluniau gwaith pwnc lluosog.

Cytunodd y Grŵp y dylai PL gynrychioli'r Pwyllgor a CCYSAGC ag ymgysylltu yn y dyfodol yn ymwneud â dylunio a datblygu cwricwlwm newydd.

PENDERFYNWYD - derbyn y llythyr a nodi ei gynnwys.

10 CYSAG A CHYDWEITHREDIAD O YSGOL I YSGOL

Trafododd y Grŵp yr angen i hyrwyddo cynrychiolaeth athrawon ar CYSAG. Trafodwyd gwahodd grwpiau ysgolion i ddod i gyfarfodydd CYSAG.

PENDERFYNWYD y dylid cysylltu ag ysgolion i fesur diddordeb.

11 CCYSAGC

(a) Cofnodion CCYSAGC - 25 Mehefin, 2015

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod Cymdeithas CYSAG Cymru (CCYSAGC) a gynhaliwyd ar **25 Mehefin, 2015** yn yr Wyddgrug (a ddisbarthwyd yn flaenorol) er gwybodaeth i'r Aelodau.

Roedd Phil Lord wedi cyflwyno eitemau ar y Prosiect Gweithio mewn Partneriaeth ac Arwyddbyst: cynllun gan Gyngor Ewrop. Ailadroddodd PL fod Gavin Craigen wedi ymddeol a PL wedi ei ddisodli fel Cadeirydd y pwyllgor ers cyfarfod mis Mehefin.

PENDERFYNWYD - *derbyn cofnodion CCYSAGC a gynhaliwyd ar 25 Mehefin 2015.*

(b) Cyfarfod CCYSAGC i'w gynnal yn Sir Ddinbych yn y dyfodol

Nodwyd y byddai Sir Ddinbych yn cynnal y CCYSAGC yn Siambr y Cyngor, Neuadd y Sir am 10am ar 23 Mehefin 2016. Byddai gwahoddiad i'r cyfarfod yn cael ei estyn i Karen I Evans, Pennaeth Addysg.

12 DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

Byddai cyfarfod nesaf CYSAG Sir Ddinbych yn cael ei gynnal am 10.00 am ar ddydd Gwener, 12 Chwefror, 2016 yn Ysgol Dinas Bran, Llangollen.

Daeth y cyfarfod i ben am 11.50 a.m.